

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1892. Andra Kammaren. N:o 8.

Lördagen den 13 februari.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 6 dennes.

§ 2.

Företogos, enligt derom förut fattadt beslut, val af tjugufyra valmän för att utse Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare, äfvensom af sex suppleanter för desse valmän; och befunnos, efter valförrättningarnes slut, hafva blifvit utsedde till

Valmän:

Herr <i>Folke Andersson</i> i Helgesta	med 184 röster,
» <i>H. Andersson</i> i Nöbbelöf	» 184 »
» <i>A. G. Björkman</i>	» 184 »
» <i>P. Ersson</i> i Vestlandaholm	» 184 »
» <i>C. Gethe</i>	» 184 »
» Grefve <i>H. E. G. Hamilton</i>	» 184 »
» <i>J. Johansson</i> i Noraskog	» 184 »
» <i>P. G. Näslund</i>	» 184 »
» <i>J. Andersson</i> i Ölsund	» 114 »
» <i>J. A. Aulin</i>	» 114 »
» <i>Fr. Berg</i>	» 114 »
» <i>Ch. Bülow</i>	» 114 »
» <i>A. Hahn</i>	» 114 »
» <i>P. Norberg</i>	» 114 »
» <i>E. Norman</i>	» 114 »
» <i>O. Olsson</i> i Stockholm	» 114 »
» <i>C. L. Palm</i>	» 114 »
» <i>J. Persson</i> i Arboga	» 114 »

Herr	<i>A. Peterson</i>	i Hasselstad	med 114 röster,
»	<i>J. E. Schödén</i>	» 114 »
»	<i>W. Wester</i>	» 114 »
»	<i>J. A. Westerberg</i>	» 114 »
»	<i>N. Akesson</i>	» 114 »
och	»	<i>A. Åström</i> » 114 »

samt till

Suppleanter:

Herr	<i>S. Arnoldsson</i>	med 141 röster,
»	<i>C. J. Hammarström</i>	» 112 »
»	<i>C. B. N. Falk</i>	» 111 »
»	<i>A. Olsson</i>	i Mårdäng	» 110 »
»	<i>N. Svensson</i>	i Olseröd	» 110 »
och	»	<i>E. O. V. Wawrinsky</i> » 107 »

Ordningen mellan de suppleanter, hvilka erhållit lika antal röster, bestämdes, sådan den finnes här ofvan angifven, genom lottning.

§ 3.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästföregående paragraf omförmälda val.

§ 4.

Efter föredragning till en början af Kongl. Maj:ts på kammarens bord hvilande proposition, angående afsöndring af jord från häradshöfdingebostället 1 mantal Vassmolösa, n:o 5, i Kalmar län, öfverlemnades densamma till behandling af statsutskottet.

§ 5.

Föredrogs men bordlades änyo lagutskottets utlåtande n:o 8.

§ 6.

Föredrogs vidare, hvart för sig, och biföllos statsutskottets utlåtanden:

n:o 11, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar;

n:o 12, angående föreslagna statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader, vattenkommunikationer och

torrläggning af vattensjuka marker samt angående vilkoren för sådana statsbidrags åtnjutande;

n:o 13, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till Vesterås stad af vissa delar af kronolägenheten Kungsängen; och

n:o 14, i anledning af tre af Kongl. Maj:ts afgifna propositioner angående efterskänkande af kronans rätt till vissa danaarf.

§ 7.

I ordningen förekom härnäst lagutskottets utlåtande n:o 4, i anledning af väckt förslag om ändrad lydelse dels af 38 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875, dels och af 86 § utsökningslagen.

*Angående
ändring i § 38
af inteckningsförordningen m. m.*

I sin till innevarande års Riksdag afgifna och till lagutskottet hänvisade embetsberättelse hade *justitieombudsmannen* hemställt, att

Riksdagen måtte antaga följande förslag till

1) *Lag om ändrad lydelse af 38 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875.*

Häri genom förordnas att 38 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Rörande utmätning af fast egendom för fordran, som icke blifvit intecknad, och rörande utgången af samma ärende skall anmärkning göras uti inteckningsprotokollet vid den rätt, hvarunder egendomen lyder. Om utmätningssmans och öfverexekutors skyldighet att för sådant ändamål till domaren å landet och rätten i stad insända bevis stadgas i utsökningslagen. Sådant bevis skall uppläsas och uti inteckningsprotokollet införas, på landet å nästa rättegångsdag under lagtima ting och i stad å nästa rättegångsdag för inteckningsärenden.

2) *Lag om ändrad lydelse af 86 § utsökningslagen.*

Häri genom förordnas att 86 § utsökningslagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Har fast egendom blifvit utmätt för icke intecknad fordran, vare utmätningssmannen pligtig att genast å landet till domaren och i stad till rätten insända bevis om utmätningen och beloppet af den fordran, hvarför utmätningen skett.

Derest utmätning, hvarom i denna § sägs, förfaller, medan ärendet är anhängigt hos utmätningssmannen, åligger det honom att genast insända bevis härom till domaren eller rätten. Enahanda skyldighet åligger öfverexekutor, i händelse att denna myndighet har att förrätta auktion å den utmätta fasta egendomen och utmätningen, sedan ärendet till öfverexekutor inkommit, förfaller.

Blifver fasta egendomen utmätningssvis försåld, skall auktions-

Angående
ändring i §
38 af in-
teckningsförord-
ningen m. m.
(Forts.)

förrättaren, sedan fördelningen af köpeskillingen vunnit laga kraft, insända bevis härom till domaren eller rätten.

På anförda skäl hemstälde emellertid utskottet i föreliggande utlåtande, att justitieombudsmannens ifrågavarande framställning icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Häremot hade reservation anmälts af herrar *J. Anderson* i Tenhult, *H. Andersson* i Nöbbelöf och *O. Erickson* i Bjersby.

Efter det utskottets hemställen blifvit uppläst, anförde:

Herr Andersson i Nöbbelöf: Då jag inom utskottet ansett justitieombudsmannens ifrågavarande framställning vara af den beskaffenhet, att den bort af utskottet tillstyrkas, har jag jemte ett par kamrater från denna kammare nödgats reservera mig mot det slut, hvartill utskottet kommit.

Som herrarne känna, blef genom kongl. förordningen den 16 juni 1875 handelsbalkens 17 kap. 9 § förändrad. Till följd af denna förändring stadgades i § 38 af 1875 års in-teckningsförordning, att då utmätning sker af fast egendom för fordran, som icke blifvit in-tecknad, skall anmälan derom göras hos den rätt, hvarunder egendomen lyder, hvarefter anteckning införes i in-teckningsprotokollet och fastig-hetsboken. På grund af en sådan anteckning anses nu fastigheten vara på samma gång nästan in-tecknad, så att den, för hvilken an-teckningen är gjord, har för sin fordran förmånsrätt till betalning ur den utmäta egendomen. Jag har ansett, att den framställning, som justitieombudsmannen här gjort, nemligen, att utmätningssman, som nu skall göra anmälan om utmätningen, också, i och för anteckning i in-teckningsprotokollet, borde göra anmälan om till hvilket resultat utmätningen ledt. Under sina embetsresor har justitieombudsmannen inhämtat, att i åtskilliga domsagor förefunnits anteckningar om ut-mätta fastigheter till stort belopp, i vissa domsagor ända till 60. Det är tydligt att en egendom, om hvilken en sådan anteckning blifvit gjord, är på sätt och vis graverad, ty man kan icke säga, att den är gravationsfri. Nu kan det visserligen sägas, att, då så stort antal anteckningar blifvit gjordt, men anmälan om utmätningssärendets af-slutande endast sällan skett, det icke är så viktigt, om anteckningarna blifva utstrukna eller icke — och lagutskottet resonerar på det sättet, att då så är förhållandet, de nu gällande bestämmelserna icke torde innebära några synnerliga olägenheter. Men det är icke detta, som gör att antalet af sådana anteckningar är så stort, utan helt naturligt den omständigheten, att en stor del af menigheten icke har känne-dom derom, att man, för att få en dylik anteckning utstruken, måste till häradsrätten inlemnna anmälan om, att auktionen blifvit förrättad och att betalning blifvit erlagd för egendomen, eller också

att utmätningen icke föranledt till någon åtgärd, enär liqvid under hand blifvit uppgjord. Det kan väl också sägas, att det icke är för mycket begärdt, om man fordrade att en person, som genom köp förvärfvat en för skuld utmätt fastighet, borde sjelf föranstalta om, att en i in-teckningsprotokollet befintlig anteckning om skedd utmätning göres kraftlös; men man må å andra sidan betänka, hvilket besvär detta skulle medföra. Ty för att kunna utföra detta, måste han vända sig till utmätningssmannen för att lösa bevis om huru utmätningen gått och sedan inställa sig med detta bevis hos domstolen och der uppvisa detsamma samt återigen lösa protokollsutdrag öfver den gjorda anmälan. Allt detta skulle nu kunna ske på det enkla sättet, att utmätningssmannen ålades att, sedan han slutligen behandlat ett utmätningssärende, inlemna bevis derom till rätten för vederbörlig åtgärd.

Justitieombudsmannens förslag synes mig vara så befogadt och så ledande till förenkling, att det icke borde blifva föremål för skiljaktiga åsichter i detta fall.

Den hufvudsakliga anmärkning, som blifvit gjord af utskottet mot justitieombudsmannens framställning, är den, att, om rättgång skulle komma att uppstå i följd af utmätningen, så skulle öfverexekutor vara nödsakad att följa ärendets gång genom alla instanserna, tills detsamma blifvit slutligen afgjort. Det kan väl hända, att detta åliggande komme att medföra någon olägenhet för öfverexekutor eller utmätningssman; men då de ju i alla fall skola verkställa en utredning och hålla reda på det slutliga resultatet, för att kunna uppgöra slutliqvid, så synes denna olägenhet icke vara nämnvärd. Jag skall därför taga mig friheten att yrka bifall till de af justitieombudsmannen väckta förslag till lag om ändrad lydelse af dels 38 § i förordningen angående in-teckning i fast egendom den 16 juni 1875 och dels 86 § utsökningslagen.

Herr Lilienberg: Enligt gällande in-teckningslag är det lemnadt åt den enskilde att anmäla sig hos vederbörande myndighet för att få de åtgärder vidtagna, som han åstundar. Vill han alltså t. ex. hafva en in-teckning beviljad, förnyad, dödad, eller postponerad, så har han att vända sig till domstolen med begäran derom. Härifrån gör lagen ett undantag för det fall, som här är i fråga, nemligen det då utmätning skett af fastighet för icke in-tecknad gäld. Då åligger det utmätningssmannen att inlemna bevis till domaren för att få detsamma antecknad i protokollet och fastighetsboken. Orsaken härtill är naturligen den, att en fordringsegare icke alltid vet, när en utmätning sker. Denna utmätning för icke in-tecknad gäld medförer, sedan den blifvit antecknad i in-teckningsprotokollet och fastighetsboken, förmånsrätt såsom annan in-teckning, derest sedermera fastigheten försäljes. Nu anser justitieombudsmannen, att detta åliggande för utmätningssmannen att göra en dylik anmälan om utmätning för

*Angående
ändring i § 38
af in-teck-
ningsförord-
ningen m. m.
(Forts.)*

Angående
ändring i 38 §
af in-
teckningsförord-
ningen m. m.
(Forts.)

icke in-tecknad gäld skulle utsträckas så, att, äfven om utmätningen förfaller, en sådan anmälan skall göras af utmätningssmannen eller af öfverexekutor, i fall ärendet varit hos honom anhängigt. Det kan då hända, att, om försäljningen af en fastighet har egt rum inför öfverexekutor, och försäljningen eller köpeskillingsliqviden öfverklagas, utmätningssmannen eller öfverexekutor blefve, för att fullgöra det som justitieombudsmannen föreslagit, nödsakad att följa ärendets gång genom alla instanserna och skaffa sig intyg om utgången för att slutligen förete detta inför vederbörande domstol. Är det då något stort mål, kan man fråga, som skulle vinnas genom denna stora apparat, som på detta sätt skulle sätta myndigheterna i verksamhet? Jag svarar nej. Jag kan omnämna den erfarenhet jag i min egen-skap af domare har från min domsaga under en tid af nära 16 år, som in-teckningslagen varit gällande, att anmälningar i mängd skett från utmätningssmän om utmätningar af fastighet för icke in-tecknad gäld, men att deremot de fall, då fastighetsegare visat, att utmät-ningen förfallit, varit ytterst få, högst 3 å 4 under hela tiden. Hvad är anledningen till detta? Jo, det kommer sig deraf, att det icke i allmänhet är något särskildt angeläget för fastighetsegaren att få anteckning gjord, utvisande att en utmätning förfallit, emedan, om han vill beläna fastigheten, det i de allra flesta fall är tillräckligt, att han för långgifvaren företer bevis om, att utmätningen förfallit. Antager jag då, att försäljning icke blef af eller också att den verk-ligen egde rum, så nöjer sig långgifvaren med detta bevis, emedan han finner, att den gjorda anteckningen om utmätningssåtgärden icke har någon betydelse.

På grund af det anförda och då, enligt min åsigt, det skulle vara att sätta en allt för stor apparat i rörelse för vinnande af det lilla resultat, hvarom här är fråga, yrkar jag bifall till lagutskottets afstyrkande hemställan.

Herr Erickson i Bjersby: Hvarje steg, som tages i den rigt-ning, justitieombudsmannen inslagit genom sitt nu föreliggande för-slag, eller i afseende att minska det besvär och de omkostnader, som enskild rättsökande vanligen måste underkasta sig vid anlitan-de af de offentliga myndigheterna, anser jag vara godt, äfven om derigenom något vidsträcktare skyldigheter skulle komma att åläggas dessa myndigheter. Och jag har därför inom lagutskottet påyrkat bifall till justitieombudsmannens förslag.

Hvad är det nu, som justitieombudsmannen ifrågasätter? 86 § utsökningslagen stadgar för närvarande, att, då en fastighet utmätes för en icke in-tecknad fordran, utmätningssmannen genast skall å landet hos domaren och i stad hos rätten anmäla detta för-hållande äfvensom det fordringsbelopp, hvarför utmätningen skett, på det att domaren eller rätten må kunna göra anteckningar derom i fastighetsböcker och in-teckningsprotokoll, hvilken åtgärd påkallas

deraf, att en så beskaffad utmätt fordran får en viss förmånsrätt i fastigheten. Och om utmätningen förfaller, såsom den vanligen gör, genom mellankommande liqvid eller af annan orsak, så är det vidare i lag stadgadt, att fastighetsegaren eger, om han så vill, ombesörja, att anteckningar jemväl härom komma att ske i omförmälda böcker och protokoll. Nu vill justitieombudsmannen ålägga vederbörande exekutiva myndigheter att göra äfven denna senare anmälan, och detta förslag kan jag för min del icke finna annat än fullkomligt riktigt.

*Angående
ändring i § 38
af inteckningsförordningen m. m.
(Forts.)*

Utskottet har emellertid icke ansett sig kunna förorda justitieombudsmannens förslag; och utskottet har hemtat stöd för sin afstyrkande hemställan jemväl i den af justitieombudsmannen för hans förslag begagnade motivering. Enligt utskottets förmenande skulle nemligen den omständigheten, att med nu gällande bestämmelser gravationsbevis angående en fastighet kan komma att innehålla anteckning derom, att fastigheten i fråga en gång varit utmätt, fastän utmätningen sedermera af en eller annan anledning förfallit, eller att det genom utmätningen inledda exekutiva förfarandet bragts till slut genom fastighetens försäljning, icke innebära någon nämnvärd olägenhet. Jag deremot håller före, att denna omständighet medför ganska stora olägenheter, just derför att den nämnda anteckningen finnes i gravationsbeviset, hvilket väl bör vara ett klart och fullständigt uttryck för de gravationer, som *verkligen* vidlåda fastigheten.

Man invänder vidare, att en dylik anteckning icke betyder så mycket, icke ens vid upptagande af lån mot hypotek af fastigheten. Derom får man dock en helt annan uppfattning, i synnerhet om man söker lån i allmänna låneanstalter; ty dessa lemna icke gerna ut lån mot inteckning i fast egendom, äfven om det skulle kunna visas, att en dylik, i gravationsbeviset angående fastigheten upptagen, förmånsrätt är förfallen eller i själfva verket af ingen betydelse.

Det har vidare blifvit af utskottet sagdt, att fastighetsegarne sällan ombesörja, att intyg om utgången af ett dylikt utmätningsärende varder vid domstol uppvisadt, i ändamål att få sådant anmärkt uti inteckningsprotokoll och fastighetsbok. Anledningen dertill är redan af en föregående talare omnämnd, och justitieombudsmannen har också ganska tydligt sagt, att »denna underlåtenhet torde i åtskilliga fall bero derpå, att fastighetsegaren saknar kännedom om, att utmätningen antecknats i domstolens handlingar och att i andra fall fastighetsegaren ryggar tillbaka för det besvär och de kostnader, som äro förenade med att få den senare anteckningen verkställd.»

Vidare påstår utskottet, att man genom bifall till föreliggande förslag skulle rubba den grundsats i vårt fastighetsbokssystem, som lemnar åt den enskilde att bereda sig eller afstå från de fördelar, inteckningsväsendet erbjuder. Denna åsigt kan jag för min del icke

Angående
ändring i § 38
af inteck-
ningsförord-
ningen m. m.
(Forts.)

finna vara riktig, ty så djupt ned tränger sig icke detta lilla förslag, och det kan därför icke finnas någon principiell betänklighet mot detsamma antagande. Deremot kan det icke förnekas, hvilket utskottet icke heller gjort, att förslaget antagande skulle medföra åtskilliga fördelar i formelt afseende. I ett fall vill jag dock medgifva, att utskottet har rätt, nemligen, då utskottet säger, att »det jemväl synes utskottet oegentligt att, då en anteckning af ifrågasatt beskaffenhet icke — åtminstone ej i allmänhet — kan anses vara af större vikt för fastighetskreditens upprätthållande, än dödandet af en inteckning för nyttjanderätt, som upphört att vara till, i förra hänseendet föreskrifva andra former, än som gälla i det senare.» Jag erkänner, att detta är mycket oegentligt, och ur den synpunkten skulle det varit önskligt, att justitieombudsmannen tagit steget litet längre, så att han i sitt förslag äfven inbegripit dessa nyttjanderättsinteckningar. Men som han icke gjort det, och den frågan således icke förelåg till behandling inom utskottet, så hade utskottet ingen anledning att upptaga densamma till pröfning. Skulle emellertid föreliggande förslag antagas, så förefinnes icke något hinder för framlemnande ganska snart af ett liknande förslag jemväl hvad angår nyttjanderättsinteckningar.

Slutligen påstår utskottet, att förslaget antagande skulle vålla allehanda besvär för de exekutiva myndigheterna. Detta skäl är emellertid af den beskaffenhet, att det icke förtjenar att besvaras. Om denna kammare delar samma uppfattning, som den jag och öfriga reservanter mot utskottets hemställan hafva, så skall, äfven om justitieombudsmannens förslag genom medkammarens antagande af utskottets hemställan kommer att i år förfalla, ett bifall till förslaget inom denna kammare i icke obetydlig grad underlätta frågans lyckliga lösning i en, som jag hoppas, ej långt aflägsen framtid; och jag yrkar därför bifall till förslaget.

Herr Wester: Den egentliga anledningen till att lagutskottet ansett sig icke böra tillstyrka justitieombudsmannens ifrågavarande förslag är, såsom redan af en föregående talare blifvit nämnt, att det besvär, som de exekutiva myndigheterna derigenom under vissa förhållanden skulle få, icke motsvaras af den nytta, som en sådan anteckning skulle medföra. Den ifrågasatta anteckningen har med andra ord så ringa betydelse, att det icke förtjenar att pålägga de exekutiva myndigheterna det besvär, som mången gång härigenom kan åstadkommas.

Jag vill erinra om, att enligt den inteckningsförordning, som gälde till 1875, man hade rättighet att söka och erhålla inteckning på fordringsbevis, deri galdenär icke medgifvit inteckning, hvaremot i 1875 års författning denna rätt bortogs, så att man icke kan få inteckning annat än när galdenären uttryckligen medgifvit detta eller ock för ogulden köpeskilling. Men då man icke ville gå för långt

genom att betaga fordringsegare möjlighet till förmånsrätt för deras fordran, infördes bestämmelsen i 17 kap. 9 § handelsbalken, der det stadgas, att om fastighet utmätts för icke in-tecknad fordran, eger fordringsegaren förmånsrätt i fastigheten ifrån utmätningdagen. Och för att detta stadgande skulle blifva effektivt, och gäldenären icke kunna under tiden mellan fastighetens utmätning och försäljning genom in-teckningar förringa fordringsegarens rätt, blef det nödvändigt, att utmätningen blef på något sätt offentliggjord, hvadan stadgades, att anmälan skulle göras för domstolen och anteckning derom intagas i in-teckningsprotokollet. Detta intagande i in-teckningsprotokollet *medför icke någon förmån* för fordringsegaren, ty förmånen har han icke fått genom utmätningen, utan den har tillkommit endast för att hindra, att denna förmån genom en eller annan åtgärd af gäldenären blir illuderad.

I min domsaga förekomma dylika anmälningar icke synnerligen mycket — jag kan med trygghet säga, att de der ej uppgå till mer än 8 à 10 om året — men i andra domsagor ske de oftare. Så upplyste t. ex. i lagutskottet en domare från Norrland, att han ofta får mottaga 50 à 60 sådana anmälningar vid ett ting. Af justitieombudsmannens berättelse finna vi, att det i högst få fall har skett anmälan om utmätningförrättnings afslutande, och detta kan bekräftas äfven af mig. Jag kan under de 16 år, dessa bestämmelser tillämpats, icke påminna mig mer än två fall, då en hemmansegare begärt att få anteckningen om utmätning annullerad, och den nyss nämnde domaren från Norrland upplyste, att han ej kunde påminna sig ett enda dylikt fall. Skälen här till äro mycket tydliga. Det är väl möjligt, att det till någon del beror äfven på de skäl, som justitieombudsmannen an-fört, nemligen kostnaderna och besväret vid en sådan anmälning. Men detta kan dock ej vara det hufvudsakliga skälet, ty fastighetsegarne skulle nog hvarken sky kostnader eller besvär för att blifva qvitt anteckningen om den verkställda utmätningen, för den händelse det för dem innebure någon olägenhet, att denna anteckning kvarstode. Detta är dock icke förhållandet. Man bör nemligen beakta att den förmånsrätt, som man får genom utmätningen, icke gäller längre, än tills den utmäta egendomen blir försäld eller utmätningförrättningen afbrutits genom återkallande eller frivillig betalning. Det är icke en sakrätt, som står kvar i egendomen, utan den upphör att ega betydelse, så snart förrättningen afslutats, hvarför ock fastighetsegarne icke finna något skäl att göra dylik anmälan. Det har framhållits att anteckningen om utmätningen inflyter i gravationsbeviset, och att den derfor kan vara till hinder om man vill låna penningar, i det att långgifvaren på grund af denna anteckning skulle vägra att lemna något lån. Men i de allra flesta fall — för att icke säga alla — behöfves ej för att upphäfva denna olägenhet den stora apparaten med anmälan inför domstolen, ty läntagaren kan med handlingar, som han innehar, visa, att anteckningen icke eger någon betydelse. Har han erhållit egen-domen genom exekutiv försäljning, behöfver han endast för långgifvaren

*Angående
ändring i § 38
af in-teck-
ningsförråd-
ningen m. m.
(Forts.)*

Angående
ändring i § 38
af inteck-
ningsförord-
ningen m. m.
(Forts.)

förete köpebrevet, ty innan han kan få köpebref, skall liquiden af köpeskillingen hafva egt rum och sålunda den exekutiva förrättningen upphört. På samma sätt styrker han, om han köpt egendomen efteråt, utmättningsförrättningens upphörande genom att förete fångsmannens köpebref. Om åter utmätningen upphört, derfor att den blifvit återkallad, så är väl gäldenären så försigtig, att han af exekutor tar qvitto, att han betalt sin skuld. Han behöfver då endast visa detta qvitto för att förtaga verkan af anteckningen i gravationsbeviset. Återstår då det fall, att gäldenären till annan sålt egendomen och att denne ej fått qvittot öfver den betalda exekutiva skulden. I sådant fall måste han, derest långgifvaren är formalist, hos exekutor skaffa bevis om utmätningens återkallande. Men detta torde ytterst sällan behöfvas, då den omständigheten, att han frivilligt köpt egendomen, i lag innebär bevis om exekutiva åtgärdens afslutande. Jag kan således icke finna, att den föreslagna anmälningen har någon den ringaste betydelse för fastighetsegarne, och det finnes då intet skäl att pålägga de exekutiva myndigheterna den der odiösa pligten.

Man säger, att, då utmätningssmannen fått skyldighet att göra anmälan om utmätning, kunde man lika gerna gifva honom i uppdrag att göra dylik anmälan äfven om förrättningens afslutande. Men jag ber att få fästa uppmärksamheten på, att den handling, som utmätningssmannen har att ingifva, då utmätning eger rum, icke medför något besvär, under det att en anmälan om utmättningsförrättningens upphörande kan i vissa fall blifva mycket mera besvärlig; ty om den af utmätningen eller den deraf föranledda auktionen öfverklagas, får utmätningssmannen följa målet genom samtliga instanser.

Vidare har lagutskottet såsom skäl för sin hemställan anført, att man icke borde frångå den grundsats, som hittills varit gällande, att den enskilde sjelf må besörja alla de åtgärder, som i afseende å gravationen i hans fastighet äro att vidtaga. Denna grundsats synes mig hafva fullgiltiga skäl för sig, och det har äfven försökts att vid ifrågasatta författningars antagande göra den gällande, ehuru af beqvämighetsskäl den ej fullt kommer till sin rätt. Då 1875 års författning framlades, stödde den sig på förslag af lagberedningen och lagkomitén. Båda dessa institutioner hade föreslagit, att anmälan om utmätning skulle göras *icke af exekutor*, utan af den *utmätningssökande*, men Kongl. Maj:t vidtog i sitt förslag en ändring af denna bestämmelse, och detta, såsom uttryckligen framhölls, på den grund, att om man lägger skyldigheten på den utmätningssökande, tvingar man honom att följa utsökningsärendet med uppmärksamhet, för att se till, att icke gäldenären på ett eller annat sätt beröfvar honom förmånsrätten, och den bördan ville Kongl. Maj:t icke lägga på de utmätningssökande, utan öfverlemnade den åt utmätningssmannen. När nu detta förslag granskades i högsta domstolen, framställdes af samtliga ledamöter anmärkning mot denna punkt, och man ville, att skyldigheten skulle öfverflyttas till de utmätningssökande. Och när frågan förekom

till behandling i lagutskottet vid 1875 års riksdag, framstälde en af dess ledamöter samma yrkande, hvaremot de öfriga accepterade Kongl. Maj:ts förslag såsom det för de utmätningssökande minst besvärliga.

Då alltså den af justitieombudsmannen föreslagna förändringen icke är nödvändig, eller ens den nytta, den skulle medföra, motsvarar de besvär, som genom densamma komme att läggas på de redan tungt belastade exekutiva myndigheterna, tillåter jag mig, herr talman, att yrka bifall till lagutskottets afstyrkande hemställan.

Herr Andersson i Nöbbelöf: Af de anmärkningar, som framstälts mot justitieombudsmannens förslag af de två talare, som försvaret lagutskottets hemställan, var den hufvudsakligaste den, att förändringen skulle medföra en så stor apparat, att det derfor ej vore värdt att genomföra den. Men jag hemställer, huru vida den omständigheten, att en utmättningsman skrifer ut betyg och skickar in dem till domaren, till ett antal af 10, 15 eller högst 20 om året, skulle vara en så stor apparat. Jag tycker för min del, att det icke ens är värdt att tala derom.

Det sades vidare af den siste talaren, att man icke bör frångå den principen, att den enskilde sjelf ombesörjer sina angelägenheter i detta fall. Men jag ber att få påpeka, att man redan *har* frångått denna princip, då man stadgat, att utmättningsman skall göra anmälning om verkstald utmätning. Der är det fordringsegaren, hvars rätt man sökt skydda. Nu hemställer jag, om det icke är lika rätt, att man söker skydda fastighetsegarens rätt, en fastighetsegare, som kanske icke ens har reda på, att egendomen blifvit utmätt, då han ju kan hafva köpt den långt efter utmätningen.

Det har yttrats, att i och med detsamma, som försäljningen skedde, inteckningen förlorat sitt värde, och det kan ju vara sant, men den kvarstår dock i gravationsbeviset, till dess anmälan blifvit gjord om att egendomen är fri från denna gravation. Anledningen, hvarför justitieombudsmannen gjort ifrågavarande hemställan, är också just den, att egendomen skall blifva fri från inteckning, sedan skulden blifvit godtgjord. Och då nu justitieombudsmannen kommit med en så human och så enkel framställning, som denna, kan jag icke finna något skäl, hvarför denna kammare skulle vägra att bifalla densamma. Han har redan nu visat, att de kostnader, som äro förenade med att få anteckning om utgången af ett utmättningsärende verkstald, i vissa fall gå till högre belopp än det, för hvilket utmätningen skett.

Under sådana förhållanden kan jag icke finna annat, än att den framställning, justitieombudsmannen nu gjort, är fullkomligt befogad, och yrkar jag derfor fortfarande bifall till densamma.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, gaf herr talmannen, enligt de gjorda yrkandena, propositioner *dets* på bifall till

*Angående
ändring i § 38
af inteckningsförordningen m. m.
(Forts.)*

utskottets hemställan och *dels* på afslag derå och bifall till justitieombudsmannens i ämnet gjorda framställning. Herr talmannen fann den senare propositionen hafva blifvit besvarad med öfvervägande ja; men som votering likväl begärdes, blef nu uppsatt, justerad och anslagen en så lydande omröstningsproposition:

Den, som, med afslag å lagutskottets hemställan i utlåtandet n:o 4, bifaller justitieombudsmannens deri omförmälda framställning, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, har kammaren bifallit utskottets nämnda hemställan.

Omröstningen utföll med 141 ja och 33 nej; hvadan kammaren beslutat i enlighet med japropositionen.

§ 8.

Härefter föredrogs lagutskottets utlåtande n:o 5, i anledning af väckt motion med förslag till ändrad lydelse af 5 § 2 mom. i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, 57 § 1 mom. i förordningen om kommunalstyrelse i stad nämnde dag samt 40 § 1 mom. i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

I detta utlåtande hemstälde utskottet, att ifrågavarande, inom Andra Kammaren af herr *Chr. Bülow* afgifna motion, n:o 8, måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Herr Bülow begärde ordet och yttrade: Då en fråga är ny, mötes den ofta med det utlåtandet, att den förtjenar intet afseende. Detta gäller hufvudsakligast mindre viktiga frågor — och dit torde den af mig nu väckta få räknas — men, mina herrar! äfven stora frågor hafva mången gång i början mötts med den förklaringen, att de förtjena intet afseende.

I Tyskland har man verkligen börjat göra någon begränsning i afseende å den kommunala beskattningen. I Danmark står denna fråga sedan ett par år tillbaka på dagordningen, och den egentliga striden der rör sig om, vid hvilken siffra man lämpligen bör stanna. För en enskild motionär är det icke lätt, att i en sådan sak nämna en särskild siffra, då man, såsom utskottet säger, naturligtvis icke vill hindra kommunerna att infria ingångna förbindelser. Vi

hafva icke hos oss någon så fullständig statistik öfver affärlifvet och affärssvindeln, att den kan lemna någon ledning för bestämmandet af en viss siffra i detta fall. Det måste dock vara tydligt, att då man haft denna fråga före i sådana länder som Tyskland och Danmark, der rösträtten är större än här, den bör vara förtjent af uppmärksamhet äfven i vårt land, der rösträtten är sådan, att den lägger magten i händerna på ett fåtal. Jag tror visserligen icke på någon framgång för min motion och hyste icke heller någon sådan tanke, när jag skref den, men jag vill i alla fall hafva frågan fram, ty jag tror, att någon begränsning i den kommunala beskattningen äfven i vårt land en gång skall komma till stånd. Det har stundom inträffat, att kommuner genom beskattning kommit i sådant trångmål, att det blifvit nödvändigt för Riksdagen att träda emellan. All lagstiftning går ut på att skydda. Så äfven på det ekonomiska lagstiftningsområdet i vissa riktningar. Vi hafva skydd mot ocker, men vi sakna allt skydd mot affärssvindeln, åtminstone då en kommun bedrifver sådan. Vi hafva nyligen sett, hurusom en kommun beslutat skänka bort 50,000 kronor till en jernvägsanläggning, och derom vore kanske icke något att säga, om denna kommun vore synnerligen rik, men det befängda i hela historien är, att man får veta att kommunens fullmäktige skola höra efter, hvar de kunna få upplåna dessa 50,000 kronor och några hundratusen kronor dertill.

När sådant kan gå för sig, tror jag, att det är på tiden att göra någon begränsning i den kommunala beskattningen, och jag har, såsom jag förut nämnt, väckt min motion, på det att frågan en gång skulle äfven i vårt land komma fram.

Vidare anfördes ej. Utskottets hemställan bifölls.

§ 9.

Till afgörande förelåg vidare lagutskottets utlåtande, n:o 6, i anledning af dels genom framställning af justitieombudsmannen, dels genom motion väckta förslag om ändrad lydelse af 102 och 140 §§ i konkurslagen den 18 september 1862.

Utskottet hemställde,

att Riksdagen i anledning af justitieombudsmannens framställning och den i ämnet väckta motion ville för sin del antaga följande

Lag

angående ändrad lydelse af 102 och 140 §§ i konkurslagen den 18 september 1862.

Häri genom förordnas, att 102 och 140 §§ i konkurslagen den 18 september 1862 skola erhålla följande ändrade lydelse:

102 §.

Då, på sätt i nästföregående § sagdt är, ackordsförslag till rättens pröfning inkommit, utsatte rätten eller domaren genast dag, då ärendet skall vid rätten förekomma, och låte den dag kungöras, såsom i 89 § föreskrifvet är.

Vill borgenär, på de i 104 § omförmälda grunder, fastställelse af ackordet bestrida; göre det skriftligen hos rätten eller domaren sist en vecka förr än ärendet skall vid rätten förekomma.

Då ärendet är i det skick, att rätten kan ackordsförslaget till afgörande företaga, skall rätten öfver detsamma genast eller sist nästa dag meddela yttrande, der ej särskilda omständigheter oundgängligen kräfva längre rådrum.

140 §.

Är gäldenär, hvars egendom till konkurs afträdes, gift; varde hustrun kallad till det förhör, som i 39 § omförmäles. Rätten eller domaren å landet, om förhöret hålles inför denne, förordne då, derest hustrun det begär, god man att henne biträda.

I fråga härom anförde:

Herr Lundberg: Visserligen är det tillbörligt och har af mig såsom ordförande i rådstufvurätt iakttagits, att, när ett konkursärende rörande ackordsförslag är i det skick, att förslaget kan företagas till afgörande, rätten deröfver ofördröjligen meddelar yttrande. För min del kan jag dock icke anse vara påkalladt eller skäligen bestämma, att detta yttrande skall meddelas »genast eller sist nästa dag». Omständigheter kunna nemligen förefinnas, som, utan att oundgängligen kräfva längre rådrum, dock kunna anses utgöra giltig anledning till någon ytterligare dags uppskof. I 23 kap. 6 § rättegångsbalken är stadgadt, att »begär någon rådrum, att för sakens vikt sig nogare betänka, hafve der lof till, och varde då med omröstning uppskof högst fyra dagar». Och då detta stadgande fortfarande är gällande, synes mig icke härmed vara öfverensstämmande, att antaga en lag af den lydelse, som nu föreslås beträffande 102 § konkurslagen. Det torde därför varit lämpligare att i stället för »nästa dag» bestämma fjerde dagen; och möjligen kunde det vara skäligen att till lagutskottet med afseende å en dylik ändring återremittera ärendet, men jag vill dock icke nu derom framställa något yrkande.

Hvad beträffar 140 § konkurslagen, instämmer jag med lagutskottet och yrkar bifall till dess förslag i denna del.

Herr Lilienberg: Då den sist ärade talaren, så vidt jag hörde rätt, icke framstälde något yrkande, skall jag inskränka mig till att yrka bifall till utskottets förslag.

Vidare yttrades icke. Kammaren biföll utskottets hemställan.

§ 10.

Slutligen företogs till behandling lagutskottets utlåtande n:o 7, i anledning af väckta motioner om ändrad lydelse af lagen angående byggnad och underhåll af kyrka m. m. den 12 juni 1885, af lagen angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prestgård den 1 maj 1885 samt af lagen angående skyldighet att deltaga i kostnad för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse den 26 september 1884.

Ang. ändrade bestämmelser i fråga om den kommunala byggnadsskyldigheten.

I tre särskilda, inom Andra Kammaren väckta och till utskottet öfverlemnade motioner, n:is 13, 14 och 15, hade herr O. Anderson i Hasselbol förnyat sin vid sistlidne riksdag gjorda framställning om ändring i den kommunala byggnadsskyldigheten och i sådant hänseende föreslagit:

i motionen n:o 13: »att, med ändring af hvad i lagen den 12 juni 1885 stadgadt är i byggningabalkens 25 kap., Riksdagen ville för sin del antaga följande lag angående förevarande byggnads- och underhållsskyldighet:

Kyrka med klockstapel, kyrkomur och annat, som till kyrka hör, så ock sockenstuga, skola, der icke annorlunda är särskildt förordnad, uppehållas och byggas på deras kostnad, hvilka inom församlingen erlægga kommunalutskylder efter åsatt fyrktal; dock vare de, hvilka ega åtnjuta de genom presterskapets privilegier förunnade förmåner, ej skyldige att i den kostnad deltaga i vidsträcktare mån, än som med samma privilegier må vara förenligt»;

i motionen n:o 14: »att, med ändring af hvad lagen den 1 maj 1885 stadgadt är i byggningabalkens 26 kap. rörande byggnad och underhåll af prestgård, Riksdagen ville för sin del antaga följande lag:

Der, enligt 26 kap 2 § byggningabalken eller särskilda författningar det åligger socknemän att på sin bekostnad bygga eller bättra husen å prestgård, skola i sådan kostnad alla de, hvilka inom församlingen erlægga kommunalutskylder, deltaga lika efter åsatt fyrktal; dock vare de, hvilka ega åtnjuta de genom presterskapets privilegier förunnade förmåner, skyldige att i den kostnad deltaga endast i den mån de ej äro derifrån enligt samma privilegier befriade»;

samt slutligen i motionen n:o 15: »att, med ändring af hvad i lagen den 26 september 1884 stadgadt är, Riksdagen ville för sin del antaga följande lag angående skyldigheten att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse:

*Ang. ändrade
bestämmelser
i fråga om
den kommunala bygg-
nadsstyrelsens
betän.*
(Forts.)

I kostnaden för byggnad och underhåll af sådana byggnader skola alla de, hvilka inom härlandet eller tingslaget erlægga kommunalutskylder, deltaga efter den grund, som för utgörande af dessa utskylder finnes stadgad; och skola vid förefallande behof dessa bidrag genom kommunalnämndens ordförande af kommunens kassa utbetalas, enligt den af häradets förtroendemän uppgjorda och honom tillställda uppberedningslängd, på tid och ställe, som af dem bestämmes.»

Utskottet hemställde emellertid:

- 1:o) att motionen n:o 13 icke måtte af Riksdagen bifallas,
- 2:o) att motionen n:o 14 icke måtte af Riksdagen bifallas, samt
- 3:o) att motionen n:o 15 icke måtte af Riksdagen bifallas.

Häremot hade reservationer anmälts

af herr *J. Anderson* i Tenhult;

af herrar *Folke Andersson* i Helgesta, *H. Andersson* i Nöbbelöf, *O. Erickson* och *P. G. Näslund*;

samt af herr *J. Mankell*, hvilka alla yrkat bifall till motionerna.

Efter föredragning till en början af *punkten 1* anförde:

Herr Anderson i Hasselbol: Orsaken hvarför jag äfven i år väckt motion i detta ämne är den, att jag är öfvertygad om, att rättvisa och billighet nödvändigt fordra en ändring i nu gällande lag angående byggnad och underhåll af kyrka och sockenstuga m. m. Jag anser, att frågan om förändring af de nu i detta afseende gällande stadganden snart nog måste få en lycklig lösning. Det kan nemligen icke med fog påstås att fastighetsegarne, som nu hafva största utgifterna för ifrågavarande byggnader, hafva större nytta af dem än de, som endast erlægga bevilning efter 2 art.; och det är väl då också rättvist, att desse, så långt skatteförmågan räcker, deltaga i kostnaderna derför. Pluraliteten af 1884 och 1885 årens lagutskott ansåg, att de enligt 2 art. beskattning underkastade föremål vore af mera rörlig natur och derför icke hade så allmänt intresse af ifrågavarande byggnader som fastighetsegarne. Derför föreslogs också år 1884, att andra beskattningsföremål skulle deltaga i detta onus med endast en fjerdedel mot fastighet. Säkert är emellertid, att inom begge dessa grupper finnas personer, som icke äro så stadigvarande, utan vistas än här, än der, men för dessa få torde icke lagen hafva stiftats. Och äfven om så skulle vara, att skatteföremålen enligt 2 art. äro af mera rörlig natur, gifver dock nu gällande bevilningsförordning riklig ersättning för den förlust, som derigenom kan uppstå, såsom jag äfven med några exempel sökt visa i min motion n:o 13, och hvilka exempel återfinnas

nederst på sidan 2 och öfverst på sidan 3 af utskottets nu föreliggande betänkande. Jag behöfver sålunda nu icke här upprepa desamma. Då sålunda fullt motsvarande fördelar i detta afseende beredas dessa skatteföremål, anser jag de af 1884 och 1885 årens lagutskott mot den ifrågasatta förändringen anförda skäl, som nu äfven återfinnas i ena reservationen vid detta betänkande, böra helt och hållet förfalla.

Det återstår då endast ett skäl, som nu anförts af lagutskottet. Det säger, »att, derest fråga vore om en lagstiftning i ett alldeles nytt ämne, skulle nutida förhållanden icke föranleda till en sådan fördelning, som lagarne den 26 september 1884 samt den 1 maj och den 12 juni 1885 bestämma.

Men då man tager i betraktande, hurusom de deri af billighets-hänsyn gifna bestämmelser utgöra ett icke oväsentligt steg i den rigtning, som af motionären anses vara den rätta, torde det vara att gå väl brådstörtadt till väga, om en förändring, så genomgripande som den föreslagna, komme till stånd så jemförelsevis kort tid efter antagandet af ett förslag, som dock utgjorde ett med tillfredsställelse helsadt resultat af långvariga meningsbrytningar och upprepade framställningar i ämnet.»

Jag får erkänna, att jag icke förstår hållbarheten i detta skäl. Kan det vara rätt, att dröja i många år med en rättvis lagändring? Kan det kallas brådstörtadt, om man efter 7 à 8 års väntan skulle få en rättvis sådan ändring till stånd?

Denna kammare gaf ett enhälligt svar på dessa frågor förliden riksdag, och jag tror att denna ärade kammare vidhåller detta svar. Jag skall därför inskränka mig till att yrka afslag å utskottets hemställan och bifall till mina motioner.

Herr Lilienberg: Herr talman! Då jag känner den åsigt, som majoriteten inom denna kammare hyser i föreliggande fråga, en åsigt som vid flera föregående riksdagar blifvit utaf kammarens majoritet uttalad, så skall jag nu icke upptaga kammarens tid med ett försvar för utskottets hemställan, utan endast inskränka mig till att yrka bifall till samma hemställan.

Herr Jöns Bengtsson: Herr talman, mina herrar! Att fleret ledamöter inom lagutskottet, så väl som Första Kammaren, kunna efter år afslå en sådan ändring, som den här begärda i fråga om kobyggnadsskyldigheten m. m., är ganska sorgligt. Det bevisar, att avil dessa ledamöter i lagutskottet som Första Kammaren icke hafva lärt sig att det ringaste fästa afseende vid anspråk, som framställas, de må vara huru berättigade som helst. Ty ehuru lagutskottet sjelft i sin motivering erkänner att, om en lagstiftning under nuvarande förhållanden i dessa ämnen skulle göras, denna lagstiftning möjligen icke skulle komma att gå i den rigtning, som nuvarande bestäm-

*Ang. ändrade
bestämmelser
i fråga om
den kommunala bygg-
nads-skyldig-
heten.
(Forts.)*

Ang. ändrade
bestämmelser
i fråga om
den kommu-
nala bygg-
nadsstyrelse-
beten.
(Forts.)

melsor angifva, så vill utskottet icke ändå vara med om någon förändring, och detta, som nämndt, hufvudsakligen af det skäl, att ett sådant tillvägagående skulle vara alltför brådstörtadt.

Jag kan sannerligen i likhet med motionären icke förstå, huru man kan tala om att gå alltför brådstörtadt tillväga, då man under många år har begärt en sådan lagändring, och denna blifvit af såväl lagutskottet som Första Kammarens ledamöter erkänd såsom en berättigad fordran. Jag hoppas emellertid att den motionär, som har väckt frågan, skall vara lika ihärdig att framkomma med detta förslag, som lagutskottet och Första Kammaren äro i att afslå detsamma. Och jag kan icke tänka mig annat än att rättvisan i detta fall som i andra, förr eller senare skall göra sig gällande.

Jag anhåller om bifall till motionärens förslag och afslag å utskottets hemställan.

Herrar *Olas A. Ericsson* och *Halvar Eriksson* instämde häruti.

Herr Lilienberg: Herr talman! Jag kan icke undgå att yttra några ord i anledning af hvad den senaste talaren anförde om det sorgliga, som han uttryckte sig, uti att lagutskottet alltjemt afstyrker dessa motioner. Jag får säga, att jag tycker att han borde vara belåten med den motivering, som lagutskottet har framställt, gående derpå ut, att i tidernas längd utskottet kan komma att tillstyrka den föreslagna reformen. Om utskottet hade haft en sådan motivering som reservanterna från Första Kammaren inom utskottet, så hade det varit något annat. Jag tycker han har allt skäl att vara belåten. Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Härmed var öfverläggningen slutad, och herr talmannen gaf propositioner i enlighet med de yrkanden, som förekommit. Med afslag å utskottets hemställan biföll kammaren motionärens i ämnet gjorda framställning.

I fråga härefter om *punkten 2* anförde:

Herr Erickson i Bjersby: Då äfven det förslag, som afhandlas i denna punkt, öfverensstämmer med nutidens uppfattning i afseend på en rättvis fördelning af allmänna bördor och står i öfverensmelse med det beslut kammaren fattat i första punkten, tager jag mig friheten att yrka afslag på utskottets hemställan och bifall till motionen.

Herr Anderson i Hasselbol: Jag anhåller om afslag å utskottets hemställan och bifall till min motion.

Herr Lilienberg: Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Vidare yttrades ej. Kammaren afslög utskottets hemställan och biföll motionen.

*Ang. ändrade
bestämmelser
i fråga om
den kommunala bygg-
nadsstyrelsens
heten.*

Beträffande slutligen *punkten 3* yttrade:

Herr Erickson i Bjersby: Äfven här ber jag få yrka afslag på utskottets hemställa och bifall till motionärens förslag.

Herr Anderson i Hasselbol: Jag afstår från ordet.

Herr Lilienberg: Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Vidare anfördes icke. Utskottets hemställan afslögs, och motionen i fråga bifölls.

§ 11.

Ordet lemnades härefter till

Herr Waldenström, som yttrade: Herr talman! Mine herrar! Ibland de papper, som här utdelats på kammarens pulpeter, förekommer nu protokollet öfver kammarens förhandlingar måndagen den 25 januari, då Kongl. Maj:ts statsverksproposition remitterades. Ibland dem, som deltog uti remissdebatten, var äfven herr Linder ifrån Stockholm, som uti samma debatt inlade ett längre anförande. Detta anförande saknas nu fullständigt uti det tryckta protokollet, utan att herr Linder har begärt kammarens tillstånd att få utesluta sitt yttrande eller någon del deraf. Det torde vara klart, att sådant strider mot riksdagsordningens 52 §, som säger: »En hvar yttrar sig i den ordning, han dertill sig anmält och uppropad blifver, och må ej någon vara berättigad att tala utom protokollet». Att hålla föredrag i kammaren och sedan ur protokollet utesluta sitt föredrag är utan tvifvel att tala utom protokollet. I 76 § riksdagsordningen heter det också: »Ur protokoll må vid justeringen, med Kammarens bifall och den talandes begifvande, uteslutas dennes uttryck och äfven öfverläggning, som deraf följt». I öfverensstämmelse dermed bestämmer äfven arbetsordningen för Andra Kammaren, att om ledamot icke inom dertill bestämd tid har justerat sitt yttrande, anses detsamma ändock såsom justerat och förses med påskrift derom af vederbörande tjänsteman. Det här nämnda protokollet befinner sig således icke i öfverensstämmelse med riksdagsordningen, och då samma förhållande en eller annan gång förut har förekommit, så har jag ansett mig böra anmärka detta till den kraft och verkan, det hafva kan, utan att göra något yrkande, allenast uttalande den förhoppningen, att de, som hafva att svara för protokollet, måtte framdeles se till, att sådant icke vidare må förekomma.

§ 12.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr *A. G. Anderson* i Himmelsby under 5 dagar från och med den 15 dennes,

Herr *J. Persson* i Arboga under 12 dagar från och med den 15 dennes,

Herr *Back Per Ersson* under 10 dagar från och med den 15 dennes,
och » *C. J. Jakobson* » 8 » » 17 »

§ 13.

Herr talmannen tillkännagaf, att herrar Nils Nilsson i Vrångebol och P. J. M. Erikson i Stockholm, den förre under gårdagen och den senare denna dag, inställt sig vid Riksdagen.

§ 14.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets utlåtanden:

n:o 2, angående regleringen af utgifterna under riksstatens *första* hufvudtitel, innefattande anslagen till kongl. hof- och slottsstaterna;

n:o 3, angående regleringen af utgifterna under riktstatens *andra* hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet; och

n:o 4, angående regleringen af utgifterna under riksstatens *tredje* hufvudtitel, omfattande anslagen till utrikesdepartementet; samt

lagutskottets utlåtande, n:o 9, i anledning af väckt förslag om upphäfvande af gällande föreskrifter, att vissa domar eller utslag skola tvefaldt utskrifvas.

Dessa ärenden skulle uppföras främst å föredragningslistan för nästa sammanträde.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3,¹⁵ e. m.

In fidem
Hj. Nehrman.